

XALQ PEDAGOGIKASIDA MAHALLANING TARBIYAVIY VA DIDAKTIK INKONIYATLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Ramazonova Salomat Saidovna
Osiyo xalqaro universiteti magistranti
Qoryog'diev Zufar Oxunjonovich
Ilmiy rahbar

<https://doi.org/10.53885/edinres.2024.01.1.022>

Annotatsiya.: Mazkur maqolada xalq pedagogikasida mahallaning tarbiyaviy va didaktik imkoniyatlaridan samarali foydalanishning ahamiyati tahlili, mahalla haqidagi qarashlar, fikrlar va manbaalar haqida fikr yuritilgan, yoshlarning ta'lim- tarbiyasi jarayonida mahallaning o'rni va ahamiyati yoritib berilgan bo'lib, milliy qadriyatlarimiz va urf-odatlarimizni o'zida aks ettirgan istiqbol mafkurasini yoshlar ongiga singdirishda o'zimizga xos milliy xususiyatlarimizni unutmasligimiz kerakligi ta'kidlab o'tiladi. Mahallaning jamiyat a'zolari o'rtasida ijtimoiy-axloqiy munosabatlarni tartibga solishdagi ahamiyati, xalqning turmush tarzi, milliy an'analari va urf-odatlarini amalga oshirishdagi o'rni haqidagi ma'lumotlar to'planib, ushbu maqoladan xalq pedagogikasi sohasi bo'yicha izlanayotgan mutaxassislar foydalana olishi mumkin.

Kalit so'zlar: pedagogika, mahalla, mehnatsevarlik, axloq-odob, tarbiya, do'stlik, urf-odat, an'analar, milliy o'zlik, milliy qadriyatlar.

ЗНАЧЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ УЧЕБНО- ДИДАКТИЧЕСКИХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ РАЙОНА В НАУЧНОЙ ПЕДАГОГИКЕ

Рамазонова Саломат Саидовна
аспирантка Международного университета Азии.
Корёгдиев Зуфар Охунжонович
научный руководитель

Аннотация: В статье анализируется значение эффективного использования воспитательно-дидактических возможностей соседства в народной педагогике, обсуждаются взгляды, мнения и источники о соседстве, раскрывается роль и значение соседства в процессе воспитания молодежи. выделены наши национальные ценности и традиции – подчеркивается, что мы не должны забывать о собственных национальных особенностях при внедрении в сознание молодежи идеологии независимости, отражающей наши обычаи. Собраны сведения о значении соседства в регулировании социальных и нравственных отношений между членами общества, роли народа в реализации своего образа жизни, национальных традициях и обычаях. Данная статья будет использована специалистами в области народная педагогика может получить

Ключевые слова: педагогика, соседство, трудолюбие, нравственность, воспитание, дружба, традиция, традиции, национальная идентичность, национальные ценности.

THE IMPORTANCE OF EFFECTIVE USE OF EDUCATIONAL AND DIDACTIC CAPABILITIES OF THE NEIGHBORHOOD IN PUBLIC PEDAGOGY

Ramazonova Salomat Saidovna
is a graduate student of Asia International University
Koryog'diev Zufar Okhunjonovich
Scientific supervisor

Abstract: This article analyzes the importance of effective use of the educational and didactic opportunities of the neighborhood in folk pedagogy, views, opinions and sources about the neighborhood are discussed, the role and importance of the neighborhood in the process of education of young people is highlighted, our national values and traditions - it is emphasized that we should not forget our own national characteristics when inculcating the ideology of

independence, which reflects our customs, into the minds of young people. Information about the importance of the neighborhood in regulating social and moral relations between members of the society, the role of the people in the implementation of their lifestyle, national traditions and customs has been collected. This article will be used by specialists in the field of folk pedagogy can get

Key words: pedagogy, neighborhood, hard work, morals, education, friendship, tradition, traditions, national identity, national values.

Bugungi kunda respublikamizda yosh va barkamol avlodni tarbiyalash masalasi davlat siyosati darajasiga ko'tarildi. Chunki, barkamol avlod Vatanimiz kelajagi va naslimiz davomchisi hisoblanadi. Ularni zamonaviy, komil insonlar etib tarbiyalash, ular ongiga milliy –madaniy, ma'naviy qadriyatlarimizni singdirish, qadimiy va boy tariximiz bilan qurollantirish, aqlan va ma'nun barkamol etib tarbiyalash bugungi kunimizning dolzarb masalasidir. O'zbekiston Prezidenti Sh.M.Mirziyoev tomonidan, yoshlarimizning mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatga ega bo'lib, dunyo miqyosida o'z tengdoshlariga hech qaysi sohada bo'sh kelmaydigan insonlar bo'lib kamol topishi, baxtli bo'lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini safarbar etilmoqda. Darhaqiqat, mamlakatimizda tinchlik va barqarorlik, jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash, inson huquq va erkinliklarini faol himoya qilish, aholi farovonligi va turmush darajasini oshirish kabi yo'nalishlar demokratik suveren davlatimizning adolatli va insonparvar siyosatida doimiy ustuvor bo'lib kelmoqda. Ular sirasida jamiyatning ma'naviy yuksalishi va shaxs ma'naviy kamolotiga berilayotgan e'tiborni alohida ta'kidlash lozim.

Yurtboshimiz tashabbuslari bilan ertangi kun egalari bo'lgan yosh avlodning ma'naviy va jismoniy kamoloti, zamon talablariga mos bilim olishi, kasb-hunar tanlashi, qobiliyati va iqtidorini erkin namoyon qilishi va rivojlantirishi uchun zarur shart- sharoitlarni yaratish maqsadida ulkan ishlar amalga oshirilmoqda. Kelajak avlodga zamonaviy ta'lim berish bilan birga ularni umuminsoniy va milliy qadriyatlar, yuksak insoniy fazilatlar ruhida tarbiyalash, ongi va qalbini mafkuraviy va ma'naviy tahdidlardan ishonchli himoya qilish, ularda g'oyaviy immunitet va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish masalalari davlatimizning doimiy diqqat markazida bo'lib kelmoqda.

Yoshlar tarbiyasi hamma vaqt va har qanday jamiyatda muhim ahamiyat kasb etgan. Buni ma'rifatparvar adib Abdulla Avloniyning "Tarbiya biz uchun yo hayot – yo mamot, yo najot – yo halokat, yo saodat – yo falokat masalasidir", degan so'zlari tasdiqlab turibdi. Hozirgi shiddat bilan o'tayotgan davrimizda o'ziga xos va mos milliy, diniy qadriyatlarga asoslangan xalqimizning tarbiya borasidagi azaliy an'analari "ommaviy madaniyat", milliy, diniy qadriyatlarimizga yot g'oya va qarashlar ta'sirida asl mohiyatini yo'qotib borayotgani barchamizni tashvishga soladi. Shuning uchun ham tarbiyaviy masalalarga e'tibor qaratmasak, ertaga kech bo'lishi va xunuk oqibatlarga olib kelishi mumkin.

Yoshlarni milliy qadriyatlar va urf-odatlar asosida ma'naviy-ma'rifiy dunyoqarashini shakllantirishda keng aholi jamoasining o'rni beqiyos. Tarixdan ma'lumki, kishilar azal-azaldan jamoa-jamoa bo'lib yashashga intilib kelganlar. Hamjihatlikda turmush qiyinchiliklarini engib, mushkul vaziyatlarda bir-birlariga ko'makdosh, ishonchli himoyachi bo'lishgan. Shunga asoslanib aytish mumkinki, qadim zamonlardayoq bugun biz ta'rif berayotgan fuqarolik jamiyati, kishilarning o'zini-o'zi boshqarish organlarining ilk kurtaklari namoyon bo'la boshlagan. Sharqda bu jarayon ming yillik tarixga ega bo'lgan mahallalar ko'rinishida rivojlangan bo'lsa, Farb davlatlarida kishilarning o'z manfaat va qiziqishlarini jamiyatda kechayotgan jarayonlardan kelib chiqib ifodalash va himoya qilish maqsadida har xil uyushmalar, partiyalar, jamiyatlar, harakatlar va boshqa tuzilmalar paydo bo'lishiga asos solindi.

O'zbekiston hududida o'zini o'zi boshqaruvchi tashkilotning boshlang'ich shakli – mahalla azaldan mavjuddir. Mahalla bevosita jamoatchilik tarixi, odamlarning jamoa bo'lib, hamjihat bo'lib, uyushib yashash tarixi bilan bog'langan holda ikki ming yildan ortiq o'tmishga ega. Bu bizning millatimizga xos bo'lgan voqealidir. Mahalla bu kishilarni intilishi va sa'y-harakati, uning o'ziga xos hayot tarzi ham qadim – qadimdan ularda yashaydigan kishilarning manfaatlarini himoya qilib, imkon qadar qondirib shakllana boshlagan. Bobomiz Sohibqiron Amir Temur o'zi barpo etgan bepayon va qudratli saltanatni boshqarishda mahalla muttasaddi shaxslarga tayangani va ular bilan yaqin munosabatda bo'lib, bamaslahat ish olib borgani o'zining "Tuzuk"larida

shunday keltirib o'tadi. "Har el va har millatning ulug'larini, boshliq oqsoqolarini qadrladim, ularga sog'ra – salomlar berib xizmatlaridan foydalandim".

Oila va mahalla har tomonlama bir-birlari bilan bog'liq. Zotan mahalla oilalardan tashkil topadi. Farzandlar oila bag'rida kamol topgani kabi, oila ham mahalla ichida ravnaq topadi, nurli kelajak sari intiladi. Kerak bo'lsa, mahalla oilaning eng yaqin maslahatchisi, tog'day tayanchidir. Sharq xalqlari chunonchi o'zbek xalqi shu narsani biladi, teran ma'no- mazmunini yaxshi tushunadi. Darhaqiqat, Sharq xalqlari uchun muhim xususiyat xursandchilik kunlari ham, boshga ish tushgan onlarda ham bir-biriga hamdard va hamnafas bo'lishdir. Insonlar o'rtasidagi bunday bog'liqlik va hamjihatlikning muhim vositasi – mahalladir. Ta'kidlash joizki, mahalla yosh oilalarni hayotning turli xavf- xatarlaridan asrash, uning mustahkam oyoqqa turib olishi uchun elkadosh bo'lishi, bu borada zarur ko'mak, maslahat berish, yo'l- yo'riq ko'rsatishda fuqarolar yig'inining roli va ahamiyati beqiyosdir. Shuning uchun mahallani tarbiya maskani desak ham bo'ladi.

Mahalla jamoatchi-tarbiyachi sifatida ushbu pedagogik jarayonga xos barcha sifatlarga ega bo'lgan maskandir. Bugungi kunda jamoatchilik hamda "Oila- mahalla- ta'lim muassasasi" hamkorligi orqali shakllanayotgan yangicha dunyoqarash o'sib kelayotgan yoshlarda o'z Vataniga sadoqatni, milliy qadriyat va an'analarga bo'lgan muhabbat, o'z oilasi va yaqinlariga mehribonlik, tanlagan yo'li, kasbi va e'tiqodiga sodiqlikni tarbiyalashda muhim o'rin tutadi. Zero, mahalla, eng avvalo, sog'lom ijtimoiy muhitdir. Bu erda kuchli ta'sirga ega bo'lgan jamoatchilik fikri mavjud bo'lib, u aholining xulq-atvori, o'zaro munosabatlarini adolat, bag'rikenglik, insonparvarlik kabi ma'naviy mezonlar asosida tartibga solib turadi.

Jamiyat mustahkam, ma'naviy va axloqiy jihatdan sog'lom oila bo'lishidan manfaatdordir. Shu sababli davlatimiz oilani mustahkamlashni, bolalar tarbiyasi, shuningdek, ijtimoiy turmush sharoitlarini yaxshilashda yordam berishni davlat ahamiyatiga molik ish deb biladi. Keyingi yillarda respublikamizda qabul qilingan bir qator qaror va yo'l-yo'riqlarda xalqimizning ijtimoiy-madaniy yuksalishini ta'minlovchi fikrlar, tavsiyalar berildiki, bular respublikamizning asosi- oilalarning ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy kamolotida muhim ro'l o'ynamoqda. Chunki oilalarning har tomonlama yuksalishi, ta'bir joiz bo'lsa, jamiyatning yuksalishi demakdir. Xuddi shu ma'noda kelajagimiz bo'lmish yosh avlod tarbiyasi va uning taraqqiyoti davlat ahamiyatiga molik masala hamdir. Ikkinchi tomondan, jamiyatning oila va oilaviy tarbiyaga bo'lgan talabi ham kun sayin ortib bormoqda. Zotan, ota-onalarning bolalar tarbiyasi yuzasidan mas'uliyatini kuchaytirish, tarbiyalashga oid layoqatini oshirish, oilaviy va ijtimoiy tarbiya birligini ta'minlash hozirgi kunning dolzarb masalasidir. Oila o'zining tarixiy taraqqiyoti davrida uzoq va murakkab yo'lni bosib o'tdi. Bu yo'lning o'ziga xos xususiyatlaridan biri jamiyatning o'zaro aloqalari va ijtimoiy vazifalarining tubdan o'zgarganligidir.

Oilada yoshlarni tarbiyalash o'zining bir qancha milliy xususiyatlariga ega. Ular xalqning shakllangan oilaviy an'analari, urf-odatlarini, xalqning ruhiyati, hayoti va turmush tarzidir. Oilaning bolalariga ko'rsatadigan ta'sir doirasi shunchalik kattaki, u jamiyat ta'siri bilan uyg'unlashib ketadi. Shu bilan birga, biz uning o'ziga xos imkoniyatlari mavjudligini inkor eta olmaymiz. Barkamol inson tarbiyasida oila jamiyat bilan yaxlit bir birlikni tashkil etadi, bu esa hozirgi kunimiz uchun xos xususiyatlardan biridir. Barchalarimizga ma'lumki, bugungi kundagi yoshlar kelajakda bizlarning davomchilarimiz va hayotning barcha sohasidagi katta-kichik vazifalarni egallovchi o'rinbosar hisoblanadi. Har bir davrning o'ziga xos tabiati va sharofati bo'lganidek, fan va texnika jadal taraqqiy etib borayotgan bizning asrimizda ham yoshlar tarbiyasi alohida ahamiyat kasb etadi. Farzandlarimizning ilmiy saviyalari, kasbu hunarlari bilan bir qatorda axloqiy fazilatlarini ham o'sib borishida mahallaning roli beqiyosdir. Yosh avlodning ta'lim va tarbiyasi to'g'risida g'amxo'rlik qilish faqat hukumatimizning yoki maktablarning emas, balki har bir mahallaning va ota-onaning ham muqaddas burchlaridan hisoblanadi. Har bir ota-ona o'z farzandini yaxshi, barkamol inson bo'lib etishishini orzu qiladi.

O'zini o'zi boshqarishning milliy modeli bo'lgan mahalla va undagi xalqimizning azaliy udumlari, urf-odatlari va an'analarga tayangan xolda, jamoatchilik fikrining ustivorligi va unga yoshlikdan odatlanish ulkan tarbiyaviy vazifani bajaradi. Mahalla keksalarining o'z tajribalari asosidagi pand-nasihatlarini, ularning erishgan yutiqlari yoshlarini keng dunyoqarashli, irodaliy va mard jasur bo'lib etishida, milliy iftixor, milliy g'urur, ertangi kunga ishonch tuyg'ularini shakllanishida beqiyos ahamiyat kasb etadi.

O'rta asr faylasuf olimlaridan biri Abu Nasr Farobiy aytganidek, yoshlarda kasb- hunar, ish tajriba, jahd va gayratga ega bo'lganliklari va shu narsalarni o'z vujudlariga singdirganliklaridan so'ng ularni asta- sekin egallay boradilar hamda yuqorida aytib o'tilgan fazilatlarini aniqlab borib, nazariy bilimlarning hammasida mantiqiy fikrlash yo'lini ishlatishga odatlanadilar. Shu tartibda bolalarga o'rgatish yo'li bilan ular kamolotga etguncha ana shu fazilatlar aniqlanadi va tarbiya qilinadi. Haqiqatan ham, jamiyatda eng kerakli bo'lgan va hayot davomida egallanishi zarur bo'lgan kasbu hunarlarni egallagan har bir insonning beramu ko'st yashashini hayot tasdiqlab beradi.

O'zbek oilasining o'ziga xos xususiyatlaridan biri oilada yoshi ulug' qariyalar – bobo va buvilar ning yuksak mavqe va martabaga egaligi bo'lib, ular hamisha izzat-ikrom qilinadi, barcha masalalarda ular bilan maslahatlashib, so'ng ish boshlashga amal qilinadi. O'zbek oilasiga xos mazkur xarakterli xususiyatlarni alohida e'tirof etib o'tishdan maqsad shuki, oila tarbiyasining o'ziga xos qirralari ana shundagina to'la-to'kis namoyon bo'ladi. Bu tarbiya jarayonida milliy-madaniy merosning qanday o'rin tutishi, salmog'i, ahamiyati xususida asosli fikr yuritish imkoniyati paydo bo'ladi. Ko'p yillar davomida ota-bobolarimiz qalbiga singib ketgan ushbu qadriyatlarni bugun yanada sayqallash kerakligini zamon talab etmoqda.

O'zini o'zi boshqarishning milliy modeli bo'lgan mahalla va undagi xalqimizning udumlari, urf-odatlar va an'analarga tayangan holda, jamotchilik fikrining va unga yoshlikdan odatlanish ulkan tarbiyaviy vazifani bajaradi. Mahalla o'z tajribalari asosidagi pand-nasihatlari, ularning erishgan yutuqlari yoshlarini keng dunyoqarashli, irodali, mard va jasur bo'lib etishida, milliy iftixor, milliy g'urur, ertangi kunga ishonch tuyg'ularini shakllanishida beqiyos ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda «Farzandlarimiz bizdan ko'ra kuchli, bilimli, dono va albatta baxtli bo'lishlari shart!» degan hayotiy da'vat har birimizning, ota-onalar va keng jamoatchilikning ongi va qalbidan mustahkam o'rin egallagan. Bu erda kuchli ta'sirga ega bo'lgan jamoatchilik fikri mahalla ahlining xulq atvori, o'zaro munosabatlarini adolat va ma'naviy mezonlar asosida tartibga solib turadi.

Yoshlarga oid davlat siyosatini ro'yobga chiqarishda fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining ishtirok etishi, yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi davlat dasturlarini, hududiy va boshqa dasturlarni ishlab chiqish hamda amalga oshirishda ishtirok etadi, yoshlarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini himoya qilishga, ularning jamiyat hayotidagi roli va faolligini oshirishga, sog'lom va barkamol yosh avlodni tarbiyalashga, oilada ma'naviy-axloqiy muhitni shakllantirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ko'radi, yoshlarni tarbiyalash masalalari yuzasidan ta'lim muassasalari va boshqa muassasalar bilan hamkorlik qiladi, tegishli hududda joylashgan korxonalar, muassasalar va tashkilotlarda yoshlarning bandligini ta'minlashga ko'maklashadi, yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi qonunchilikning ijro etilishi, davlat dasturlarining va hududiy dasturlarning ro'yobga chiqarilishi ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshiradi.

Yoshlarda fuqarolik tushunchasining rivojlanishida mahalla va oilaning roli nihoyatda katta. Shu nuqtayi nazardan yoshlarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda mahalla va oila o'z faoliyati bilan muhim ahamiyat kasb etadi. Bu borada mahalla va oila dasturlarida asosiy urg'u ijtimoiy munosabatlar, yangi qadriyatlar, yangi talablar va me'yorlar majmuasi asosida yoshlarning dunyoqarashiga ijobiy ta'sir ko'rsatishga qaratiladi. Yoshlarni ijtimoiy hayotga izchil tayyorlashda mahalla va oila oldida turgan muhim masalalardan biri ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda ish olib borib, yoshlardagi insoniy munosabatlar va qarashlarni to'g'ri rivojlantirishdan iboratdir. Bu borada amalga oshiriladigan ishlar yoshlarning hayotini izchil o'rganish, tahlil qilish, solishtirish, ularning muammolarini, qiziqishlarini, talablarini hisobga olgan holda hal etiladi, albatta. Bu borada asos bo'lib hisoblanuvchi omillar: yoshlarni ajdodlar merosini qadrlash, umuminsoniy qadriyatlarni anglashga o'rgatish, yoshlarda vatanparvarlik ruhini tarbiyalash, milliy qadriyatlarni qadrlashga o'rgatish, ilmiy va diniy bilimlar majmuasini barobar singdirish, innovatsion texnik bilimlar majmuasi, iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy qarashlar ilg'orligini oshirish, irqiy, diniy tenglik tushunchasini singdirish, tabiat bilan inson uyg'unligi tushunchasini singdirishdan iborat.

Prezidentimiz ta'kidlaganlaridek, biz uchun hech qachon kun tartibidan tushmaydigan yana bir o'ta muhim masala borki, unga alohida to'xtalib o'tishni zarur deb bilaman. U ham bo'lsa, unib-o'sib kelayotgan yosh avlodimiz, farzandlarimiz tarbiyasi bilan bog'liqdir. Buyuk Abdulla Avloniy bobomiz aytganidek, bu masala biz uchun haqiqatan ham yo najot, yo halokat, yo saodat, yo falokat

masalasi. va bu masala biz uchun o'z dolzarbligi va ahamiyatini hech qachon yo'qotmaydigan, ta'bir joiz bo'lsa, masalalarning masalasi. Hozirgi vaqtda jamiyatimiz, insoniyat taraqqiyoti mustaqilligimiz istiqbollari uchun jiddiy xavf tug'diradirayotgan iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy, ekologik, ichki va tashqi omillarning tahdidi ortib borayotgan ayni vaqtda, oilalar mustahkamligini ta'minlash va bu masalani to'g'ri hal etishning asosiy yo'li bo'lmish yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash masalasi hech kechiktirib bo'lmaydigan, o'ta jiddiy yondashishlarni talab etuvchi davlat, hukumat miqyosidagi dolzarb masaladir. Buning muvaffaqiyatli amalga oshishiga jamiyatimizning har bir fuqarosi, ota-onalar, mahalla-ko'y hamma birdek mas'uldir. Chunki insoniyat va jamiyatimiz taraqqiyoti shu masalani biz bugun qanday hal qilishimizga bog'liq. Yosh avlod tarbiyasining muvaffaqiyati biron-bir alohida olingan usullarga emas, balki o'ylab va yaxshi tashkil etilgan uslublar tizimiga bog'liqdir.

Avvalgiday mahalla jamoasi o'sib kelayotgan avlodni tarbiyalashda muhim o'rin tutmoqda. Hozirda mahalla fuqarolar yig'ini mas'ullari bolalar bog'chalari va maktablari bilan yaqin hamkorlik olib borib, ularga ta'mirlash ishlarini olib borishda, tarbiya ishlarida yordam ko'rsatadi. Mahalla qo'mitasi majlislarida maktab intizomining jiddiy buzilishlari ham ko'rib chiqiladi. Yoshlarga ta'sir ko'rsatishning bu rasmiy tarmoqlaridan tashqari jamoani nazorat qilishning an'anaviy usuli ham saqlanib qolgan. Har qanday mahallada boy hayotiy tajribaga ega odamlar mavjud. Ularning asosiy vazifasi aholining an'anaviy axloq-odob qoidalariga rioya qilishlarini, bolalarning ko'chadagi yurish-turishini nazorat qilishdir. Ular har qanday odamga tanbeh berishlari mumkin, biroq bu ishni doimo ularning hurmatini saqlagan holda amalga oshiriladi. Ota-onalarning bunday munosabatni qadrlashi taqsiinga sazovor. Shuning uchun "mahalla sening ham otang ham, onang" degan maqol mavjud. Boshqa sohalarida namoyon bo'ladigan milliy tiklanish, xalqning milliy o'z-o'zini anglashni faollashtirish orqali bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, mahallaning yoshlarni milliy qadriyatlar va urf-odatlar asosida ma'naviy-ma'rifiy dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni beqiyos ahamiyat kasb etadi. O'zbek mahallalari tom ma'noda, milliy qadriyatlarning maskani hamdir. Oilada ota-ona bolaga qanchalik tarbiya bera olsa, o'sha oila yashayotgan mahallaning tarbiya borasidagi hissasi ham shuncha bo'ladi, desak xato qilmaymiz. Buning ustiga, mahallada xalqimizning qadimiy demokratik an'analari hozir ham o'z kuchini yo'qotgan emas. Mahalla o'zini o'zi boshqarish organi sifatida oiladan fuqarolik jamiyatiga o'tish uchun axloqiy ko'priki bo'lib xizmat qiladi. Davlatimiz rahbari ham yoshlar masalasida har bir to'xtalganlarida, biz yoshlarga doir davlat siyosatini hech og'ishmasdan, qat'iyat bilan davom ettiramiz. Nafaqat davom ettiramiz, balki bu siyosatni eng ustuvor vazifamiz sifatida bugun zamon talab qilayotgan yuksak darajaga ko'taramiz deb bejizga aytmaganlar.

Bizningcha, yangi O'zbekiston barpo etilayotgan hozirgi sharoitda milliy oilaviy qadriyatlarining o'rni har qachongidan ham ortib bormoqda, milliy va umuminsoniy qadriyatlar jamiyat rivojiga va uning negizi, millatning tarixiy taraqqiyotida erishilgan muvaffaqiyatlarini avloddan avlodga yetkazuvchi qudratli omildir. Shunday ekan, oilada farzandlarimiz bolalik, o'smirlik, balog'at sari borishlarida ibratli dovondan o'tishi uchun farzandlarimizga to'g'ri yo'lni ko'rsatguvchi bir yo'l boshchi vazifasini o'tashimiz zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh M . Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. -T.: "O'zbekiston", 2017
2. Mirziyoyev Sh M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz, -T.: "O'zbekiston", 2017
3. Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri. - T.: "Yangi asr avlodi", 2011
4. Fuqarolar yig'inining ma'rifat va ma'naviyat masalalari bo'yicha komissiyasi faoliyatini tashkil etish yuzasidan Uslubiy tavsiyalar.-T.: "Mahalla", 2015
5. Alixon Sog'unij tarjimai. Temur tuzuklari, T, G'afur G'ulom nashriyoti, 1991.
6. Musurmonova O. Oila ma'naviyati - milliy g'urur, Toshkent, "O'qituvchi" 1999